

[Parkov.]

Udvalget naturligvis træffe Beslutning om, hvorvidt disse Oplysninger skal søges tilvejebragt eller ikke. Men det, jeg har talt om, er den Situation, vi er inde i nu, og den er ganske sikkert saaledes, at ved lidt nøjere Eftertanke vil baade det ærede Medlem Hr. Jønson og det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch give mig Ret.

Formanden: Hermed sluttet Rækken af korte Bemærkninger. Det ærede Medlem Hr. P. Munch har Ordet.

P. Munch: Den Drøftelse af vore Militærforhold, som vi i Øjeblikket er inde i, begyndte i Aar med den Trontale, der blev fremsat af den højtærede Statsminister, og da der i denne Trontale findes betydningsfulde Udtalelser af en paa dette Omraade meget uklar Karakter, anser jeg det for nødvendigt, førend vi fortsætter denne Forhandling, at den højtærede Statsminister selv i Ministeriets Navn giver Besked om, hvad Meningen med de paagældende Udtalelser er. Der tales i denne Trontale om de Forpligtelser med Hensyn til vort Forsvarsberedskab, som bestemmes ved vort Lands geografiske Beliggenhed og dets Stilling indenfor Folkeforbundet. Jeg ønsker her at faa oplyst fra den højtærede Regerings Side, om den vil vende tilbage til den Opfattelse, at vi overfor Folkeforbundet er forpligtet til at have et vist militært Beredskab. Vi har drøftet dette Spørgsmaal mange Gange her i Rigsdagen. Under disse Forhandlinger er det, saaledes som ogsaa paavist af den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (L. Rasmussen) i Gaar, blevet erkendt fra Partiet Venstre, fra Medlemmer af den nuværende Regering og ogsaa fra konservativ Side, at der foreligger ikke med Hensyn til Omfanget af Militærberedskab nogen som helst Forpligtelse for Danmark overfor Folkeforbundet. Ikke des mindre staar de nævnte Ord nu i Trontalen og skaber derigennem en Forestilling om en saadan Forpligtelse. Man har talt om ved andre Lejligheder, at vi havde at tage et vist Hensyn til vor Stilling som Medlem af Folkeforbundet, begrundet i Hensyn til det passende, Klogskabshensyn, Hensyn til, hvilken Hjælp vi i givet Tilfælde kunde faa, men man har tidligere erkendt, at om en militær Forpligtelse overfor Folkeforbundet foreligger der overhovedet intet. Jeg anser det for afgørende vigtigt for Danmarks hele fremtidige Stilling, at man ikke genskaber den

Uklarhed, som herskede, før vi virkelig kom til at drøfte dette igennem.

Dernæst findes der i Trontalen Udtalelsen om de Forpligtelser, som Danmarks geografiske Stilling paalægger det. Ogsaa her kan der tales om, at visse Klogskabshensyn følger af denne Stilling, og at det maaske efter nogles Mening kan være naturligt at tage visse andre Hensyn, men det, der staar i Trontalen, er, at der i saa Henseende findes Forpligtelser, som kan paalægges, og bindende Krav, som kan stilles til Danmark. Derfor ønsker jeg at spørge den højtærede Regering: Hvad er det, man i saa Henseende tænker paa? Ligger der bag disse Ord nogen som helst Mening, og saafremt der er en saadan Mening, hvad er da denne Mening?

Naar man beskæftiger sig med dette Spørgsmaal, plejer man at rette Opmærksomheden mod Indløbet til Østersøen, og det er alle bekendt, at det ikke helt sjældent er blevet sagt, at Danmark havde en Art Portvogterrolle ved Indgangen til Østersøen. Er Trontalens Ord herom et Udtryk for denne Forestilling, lad os i saa Fald faa nøje angivet, hvad det er, man tænker sig, at dette paadrager Danmark af Forpligtelser. Skal det være en Forpligtelse til at lukke Østersøen eller en Forpligtelse til at holde Østersøen aaben? Skal det være en Forpligtelse til at lukke Østersøen for den ene Part og holde Østersøen aaben for den anden Part? Der er hyppigt i den offentlige Diskussion og ogsaa ved Forhandlingerne her i Gaar blevet talt om, at man maatte se hen paa Forholdet mellem en stor Magt mod Vest og en stor Magt mod Øst. Hentyder Trontalens Ord til en Følelse af Forpligtelser overfor den ene eller den anden af disse Magter og da hvilken? Jeg tror, det vil være afgørende nødvendigt, at vi paa dette Punkt faar et fuldkommen klart Svar, thi hvis man bliver ved ganske ubestemt, som det nu er blevet Skik herhjemme, at tale om vore Opgaver i Forholdet mellem den store Magt mod Øst og den store Magt mod Vest og endda om *Pligter* der, fører det meget let til, at man i begge de to Lande skaber urigtige, falske Forestillinger om, hvad de kan vente af Danmark, hvad de kan kræve af Danmark. Nu ved jeg vel, at i den offentlige Diskussion, som føres ude paa Møder, undertiden ogsaa i Pressen, har man en Tilbøjelighed til at sammenblande Begreberne Hensyn, Skøn, Forpligtelse i en stor samlet Forvirring overfor Befolkningen. Jeg ved ogsaa, at